

Irena Novak Popov

**Država in narod v sodobni
slovenski poeziji**

Panoramski pogled, redka tematizacija, v primerjavi s poezijo
19. stoletja:

narod in domovina sta bila ideal za vse ključne pesnike:

Prešeren, Jenko, Levstik, Stritar, Gregorčič, Aškerc;

aktualiziran v kriznih letih po prvi svetovni vojni:

Oton Župančič, Srečko Kosovel, Miran Jarc

množično razglašan med okupacijo 1941 – 1945, Slovenci žrtev
etničnega čiščenja

Modernistična poezija od l. 1958 naprej je oporekala uniformni, enoumni
komunistični ideologiji: omejevanje posameznikove svobode, narod
podrejen delavskemu razredu, tabuizirano nasilno uveljavljanje revolucije.

Edvard Kocbek (1904-1981), medvojni partizan, katalizator ključnih
družbenih nasprotij
komunisti – krščanski socialisti,
revolucionarji – pesniki,
podporniki režima – disidenti.

Etos politike, posameznikovih dejanj presojal ontološko, s stališča
metafizične transcendence, otroškega čudenja, v paradoksnih misli.

V postmoderni dobi taka drža ni več mogoča:

- Veliki projekti na podlagi ene, enotne, celovite Resnice ali Ideje so doživeli zgodovinski poraz;
- Posameznika (subjekt) zaznamujejo ontološka negotovost, razpršena, heterogena, pluralna, zbrkljana identiteta;
- v njem se križajo mnoge ponotranjene družbene vloge, norme in diskurzi.

Omejitev gradiva na nekaj izrazitih avtorjev in besedil

Uveljavljanje, prespraševanje nacionalne (samo)zavesti , kritično vrednotenje naslovnih pojmov

3 skupine:

HVALNICE Z NAPAKO V »MOJI DEŽELI«:

Tone Pavček (1928-2011)

Mila Kačič (1912-2000)

DEMITIZACIJA SLOVENSTVA IN ODPOR DO NAIVNEGA DOMOLJUBJA:

Svetlana Makarovič (1939)

Tomaž Šalamun (1941-2014)

BRISANJE IN VZPOSTAVLJANJE PROSTORA SUVERENOSTI: ODZVI NA BARBARSTVO IN NOVI PRIMITIVIZEM

Iztok Osojnik (1951)

Stanka Hrastelj (1975)

Primož Čučnik (1971)

Dejan Koban (1979)

Taja Kramberger (1970)

Zakaj izpuščen Tone Kuntner (1943): hvalnice „brez napake“
O, domovina (1994), ***Mati Slovenija*** (2000)

Čustvena zavzetost , preprosta vera v združevanje, bratovsko razpoloženje, družinske in rodovne vezi, materinsko razumevanje, povečanje domovinskih žrtev, zavzemanje za ponos, zvestobo in ljubezen, nenehno odkrivanje domačih lepot.

Enkratna individualnost prekrita s kolektivno pripadnostjo, brez razpok, razlik, dvomov, preobratov, paradoksov, deluje naivno idealistično, eshatološko.

Tok „novega realizma“ dejansko opozicijo radikalnemu modernizmu: idejna navezava na tradicionalni red humanističnih vrednot.

Tone Pavček : humanist, vitalist, intimist, zelo popularen, 12 zbirk in 4 izbori.

7. zbirka ***Dediščina*** (1983): premagati bolečino izgube in grozo ob sinovem samomoru

Zaokrožen pesemski univerzum

zagrobno nadaljevanje (na nebu, v večnosti)

kozmična cikličnost

večno porajajoča zemlja

izvorna pokrajina otroštva

primarna družina z osrednjim likom matere

domovina, beseda, poezija, ki poveže očeta in sina (dva pesnika)

cikel ***Slovenske pesmi***: osebna izguba prehaja na raven občega, nacionalnega, na slovensko smrt v aktualnem času.

Suicidalnost: »nečas«, »nepremagano zlo“, »temni slovenski bog«, skriti prastrah, vonj smrti v tesnobnem, odvratnem prostoru, zaznamovanost vseh z rano, temo, sesipanjem sveta. Sarkazem: po izumrtju bodo stvari poimenovane z neslovenskimi imeni, s Slovenci bo poimenovana smrt.

Goličava (1988) : čas premisleka slovenske samobitnosti, zamisli samostojne države
(Nova revija, številka 57/ 1987);
Slovenija, moja dežela: promocija turizma

Cikel **Pesmi o moji deželi** predstavlja stanje duha na Slovenskem:
ponižano upanje ali brezup
jalovost, ranjenost, slepljenje s prividi
kažipotni ene same poti
dom je beznica za noro veseljačenje
brezskrbnost in brezbržnost do prihodnosti
sami žagamo veje drevesu naše pokončnosti
majhen teritorij je miselno zagrajen
neznosen slovenski značaj: bogaboječnost, naivnost, skromnost, pridnost,
samoljubje, previdnost, ubogljivost

Kritičnost, motivirana z ljubeznijo, domoljubjem

Hvalnica z napako: **Take dežele ni** (iz samih nasprotij)
lepota -- bridkost
skromnost – radodarnost zemlje,
neuničljiva narava – poboji, brezna
Samo v taki deželi lahko jaz živi, ustvarja, ljubi .

Take dežele ni

Lepa je moja dežela. Bridkosti polna.
Sèm je stvarnik sejal nemir
in lepoto, ki je skoraj popolna,
in žalost, kot je ni na svetu nikjer.

Nikjer ni zemlja tako skromna in radodarna,
nikjer ne pride lastovka tako hitro na jug,
nikjer ni nikoli tako bledikava zarja
skozi stoletja ohranjala up.

Nikjer trave z Jurijem, svojim patronom,
ne veseljačijo tako dolgo v jesen
in nikjer ne kriče še pod betonom
o zelenem spominu svojim ljudem.

Nikjer niso hoste tako skrivnostne
z brezni in grapami, ki jih je zlo
polnilo s trupli, da njih belo okostje
sije potomcem v neprijazno temò.

Lepa je moja dežela. Lepa do muke.
Samo tu gruli prsteno grlo rim.
Samo tu so tudi groze manj hude.
Samo tu lahko živim..

Gledališka in filmska Igralka, pesnica **Mila Kacič**

4 izvirne zbirke, 1 izbor: poglavitna tema erotična ljubezen, bistvo življenja, napaja tudi domoljubje, ljubezen do krajev vračanja in spominjanja

Minevanja (1997): tudi pogled v družbena razmerja

Vizija: od povsod se bliža „gnili zadah smrti“, sovraštvo, grožnje, strah, nasilje (odsev bližnjih vojn).

Izginulo domoljubje : *Kako redkokdaj slišiš / besedo DOMOVINA*

Namesto domovine republika, nastala z revolucijo, politični projekt preobrazbe, napredka, razločevanja;

besede republika se držijo konotacije bolečine, strahu, žrtvovanja;

domovina je dom, zavetje, skrb, mir, ena sama kakor mati (Cankar), instanca ljubezni, sprejemanja brez razlik.

Poškodovana čustva, okrnitev v orodje razuma, vsiljeno spoštovanje.

Domovina je primarna, enkratna, nezamenljiva, nujna, ker ni zgolj historično naključje in ker smo brez nje komaj še živi.

Kako redkokdaj slišiš
besedo DOMOVINA.
Ko da je ni v slovarju,
ko da je nad njo
anátéma izrečena.
Slišiš le REPUBLIKA.
te besede se kri drži,
pravično in krivično prelita.
Skoraj kakor REVOLUCIJA.
Vem, da ta mora biti
kadar ljudstvo ne more več
jarma nositi.
Lahko jo razumem,
teže spoštujem,
ne morem pa je ljubiti.

Preveč ran in strahu prinaša
tudi tistim,
ki niso nič krivi,
tudi tistim v njej
življenje ugaša,
ki so komaj še živi.

DOMOVINA
pa je DOM,
zavetje in počitek
za še takega zgubljenca.
Je ena sama,
kakor MATI.

Svetlana Makarovič (10 zbirk, 5 izborov): 7. zbirka **Pesmi o Sloveniji: za tuje in domače goste.** (1984)

Lutkovno gledališče Ljubljana, črna z zelenim lipovim listom

Travestija klasične pripovedke *Martin Krpan* (1858) Frana Levstika
humorni posnetki svetopisemskega govora o stvarjenju sveta, Slovencev, Krpanove kobilice, cesarskega dvora (iz zabave in dolgočasja)

Demitizacija temeljnega (junaškega) besedila iz začetka slovenskega pripovedništva, jezika, idealov, zaupanja v božjo avtoriteto.

Prva pesem *Pesem o Sloveniji* : norčevanje iz samozaverovanosti (Slovenija je središče sveta), avtohtonosti, izvirne kulture (kontaminiranost).

Zaključna pesem *Slovenci na oblast (pojejo vsi, razen ljudi)* imenuje stereotipne lastnosti naroda

Slovenci so mirni in primerni za sožitje, škodijo si le med sabo,
so krotki, ponižni, bogaboječi,
varčni, poslušni, delavni, omikani,
z malce surovim jezikom, zato pa »znajo vse tuje jezike«,
podložni, lojalni vsaki oblasti, potrpežljivi in sprejemajoči vsak ukaz.
Zato: »to ljudstvo bo večno živelo.«

Zgroženost maskirana s humorjem, blasfemijo, grotesko in sarkazmom.

Pesem o lipi (Lipa zelenela je, peta kot slovenska himna)

Miroslav Vilhar, uglasbil Davorin Jenko (ponarodela)

Lipa zelenela je tam v dišečem gaju,
s cvetjem me posipala, djal sem, da sem v rajju.
Veje raztezavala k nebu je visoko,
meni pa je do srca segala globoko.

Tičice je miljena v senčico vabila,
kadar ležal sem pod njo, me je ohladila.
Zdaj pa nam je revica čisto ovenela,
cvetje, perje ljubljeno zima ji je vzela.

Spavaj, draga lipica, večno ne boš spala.
Nova pomlad zelena novi cvet bo gnala.
Zopet bodo tičice, tičice vesele,
pesmi nam prepevale, pesmi žvrgolele.

PESEM O LIPI

(poje sveti duh)

Lipa zelenela je
na cesarskem dvoru,
ach du schönes Lindenbaum,
herzlich, da bi znorel.

Ti slovensko si drevo,
in prijazni veter
krotko maje sem in tja
deine grüne Blätter,

du bist schön und schick und fein,
naj te vsi spoznajo:
preko tebe Oberkrain
radi naj imajo.

Veter nosi v širni svet
schmeichlerske napeve,
Oberkrainerschmiersimbol
za slovenske reve.

Radikalni modernist **Tomaž Šalamun**: 47 zbirk, 3 izbori

Zgodovinska in prostorska distanca, napoved današnje globalnosti, interkulturalnost.

Sporočila o možni samozavesti, pogumu, ponosu ne glede na velikost, številčnost, obsežnost kulturne tradicije, pohabljačo zgodovino.

1. Parodija ode (Župančič) **Duma 1964**, radikalna kritika domače zatohlosti.

Objava v reviji Perspektive, 1964 (revija ukinjena, Šalamun kot glavni urednik zaprt)

Zjeban od Absolutnega

nažrt devic in drugih smrtno prizadetih

ljubim vas o bližnjiki, pohlevni domislek boga očeta

ljubim vas o celovite osebnosti sladkega zrenja

v mojem duhu se je zganila milost

o posestniki duševnih muk

o dresirani intelektualci s potečimi se ročicami

o logiki vegetarijanci z dioptrijo minus petnajst

o rektorji z nagobčniki

o ideologi s svojimi cipami ideologijami

o doktorji prežvekujoči loške kruhke in interpunkcije

o mumije akadmsko trepljajoče strast in bolečino

Pascal, ki si se potrudil in Bach, ki se ti je posrečilo

o neizrekljivo slastno presihajoči liriki

o hortikultura prosvetljenci in ptice lastavice

o socializem a la Louis XIV. ali kako bi zaščitili uboge živalce

o stopetintrideset ustavodajnih teles ali kaj bi

naredili s crknjeno mačko da ne bi zaudarjala

o revolucionarnost množic ali kje je sanatorij

ki bi nam zdravil impotenco

Hodil po zemlji sem naši in dobil čir na želodcu

dežela Cimpermanov in njihovih mozoljastih občudovalk

dežela hlapcev mitov in pedagogike

o Slovenci kremeniti, prehlajeni predmet zgodovine

2. *Poker* (1966)

„Naveličal sem se podobe svojega plemena
in se izselil.“ (Mrk I)

ZDA:

Amerika 1972

Turbine 1972

Arena 1973

Imre 1973

Sokol 1974

Praznik 1976

Mehika:

Maske 1980

Balada za Metko Krašovec 1981

Sonet o mleku 1984

Glas 1983

Soy realidad 1985

Mera časa 1987

3 Razdiralna podoba države, kjer vladajo krutost, barbarstvo in beda:

Okupacija in **Mrtvi fantje** iz zbirke **Bela Itaka** (1972)

Simptomi nasilja, zatiranja, izkoriščanja, trpljenja, revolucionarne samovolje, pomanjkanja, podivjanih ljudi, prostaštva, zaničevanja kulture:

Mrtvi fantje (odlomek)

kjer prodajalce mesa dotolčejo z loparji in jih ne pokopljejo

kjer je vojaška trobenta znak za pomlad

kjer delajo duše visoke loke in šepetajo v zboru zveri

mrtvi fantje! mrtvi fantje!

kjer je branje utrjeno z gramozom da se sliši če se udari obenj

kjer so drevesa na navoj, drevoredi na sklepe

kjer otrokom že prvi dan po rojstvu zarežejo kožo kot plutovcem

kjer točijo alkohol starkam

kjer si mladina grebe po ustih kot bager po dnu reke

mrtvi fantje! mrtvi fantje!

kjer so lokomotive polite z losovo krvjo

[...]

kjer je fotografiranje omejeno na rastline ki potem

rasejo naprej in razženejo papir

kjer se na podstreših sušijo slive in kapljajo v stare pesmi

4 Distančiran, kritičen pogled na Slovenijo, Slovence, Srednjo Evropo in Slovane:

Srednja Evropa:

Zaostalost, ekonomska in politična nesvoboda, zgodovinske izgube in zamere
pristna vez z naravo, religioznost

izbrisana, pozabljena vera, ksenofobija, strah pred novim, neznanim, drugačnim
»totalna katastrofa«, »grozni, sentimentalni kraji« zaradi medvojnih travm
s strupi, travmo in blaznostjo zastrupljene živali, skrivanje, omejeno gibanje in trošenja, strah
pred slabimi zdravniki.

Slovani imajo zanikrno, temačno in žalostno zgodovino nesmiselnih medsebojnih spopadov:
Pehajo se, zadirajo./ In zadirčnost je ta zgodovina, / slaba vzgoja, jasno! (O Slovanih, Arena)

O Slovencih:

1. **Koga naj kličemo** 1982: Jezni ugovor proti sovraštvu do sebe, hlapčevstvu, ponižnosti, zavisti.
Molk in gluhot, „topo grgranje zadušeni otrok“, „splavljene sanje“
Jalova umetnost, mrtev narod, pankrt brez imena, uničen od znotraj.
Zaman je bila kolektivna ekstaza in žrtve, zaman hrepenenje umetnikov.
S takim narodom noče imeti pesnik ničesar skupnega: „Idiom ti vračam.“

2. **Moje pleme** 1987: Slovenci niso moderen, svoboden, samozavesten subjekt. Nočejo, ne
prepoznajo svobode, so nagnjeni k samouničevanju

3. **Gluhim bratom** 1985: pesnik je nasprotje črnogledosti, omrtvičenosti, ponižnosti, borec,
kreator še neobstoječega, pričevalec muk in opoja, bojevnik s poklapano nacionalno usodo:

MOJE PLEME (Mera časa, 1987)

Moje pleme
ne sliši več
svobode.

strese,
to moro,
te verige

Ne razpozna je,
ne vidi je,
ko se ga dotakne.

s sebe,
obrne se in
zaspi.

Moje pleme
misli,
da je počasno

ubijanje
njihovih teles
in duš

naravno.
Samo včasih,
ko za hip vdre

vanj
nekaj ozonu,
otročtvu

podobnega,
si obriše potno
čelo,

Gluhim bratom [odlomek]

*Če sem edini, ki v njem diha svoboda,
ne bom se predal.*

*Raje smrt kot ta ponižujoči genocid vaše
marmelade.*

Duša je večna, ne veste.

Jaz sem vam to povedal.

*Ta prostor bo preživel samo s strahotnim
naporom nas vseh.*

5 Maske (1980) in **Balada za Metko Kraševac** (1981):

miti predkolumbovskih civilizacij,

pretresljiva revščina v Mehiki,

osebna skrušenost po ločitvi od prve žene,

reševanje s samonalizo: refleksija preteklosti, družinskim mitov, dejanj in prepričanj prednikov;

blišč in propad slovenskega predvojnega meščanstva (razlastitev, kulturno razvrednotenje, ponižanje izobrazbe).

»Otroci, na vlaku Trst-Dunaj zaspite.

Tam vmes ničesar ni.«

moja nonica Mila Gulič, 1891-1978)

Ne zakinkaj na
vlaku Benetke –

Dunaj, dragi
bralec.

Slovenija je tako
drobcena, da jo lahko
zgrešiš! Bolj drobna od mojega
ranča vzhodno od
Sierre!

Vstani raje,
skloni glavo skozi okno, čeprav piše:

PREPOVEDANO!

Prisluhni mojemu
zlatemu glasu!

BRISANJE IN VZPOSTAVLJANJE PROSTORA SUVERENOSTI: ODZVI NA BARBARSTVO IN NOVI PRIMITIVIZEM

Iztok Osojnik (19 zbirk) : 17. je *Izbrisano mesto, 2010*

Mobilnost, multikulturalnost, večjezičnost, globalni neoliberalizem, anomalija zahodne civilizacije. Cinični nihilizem, norost, „pokrajina z rešetkami« in »ledena doba.“

Z besedo doseči jetnika na drugi strani rešetke, iznajti strategije preživetja: s poezijo, naravo, intimo.

Pesem Izbrisano mesto (borgesovska struktura, ambivalentnost)

Z vseh zemljevidov svet izginilo „moje mesto“.

Zaradi kosmatega pajka, zaradi boleznih pozabljanja (demence), zaradi regresije v čas pred nastankom mesta, zaradi izginotja, ki spominja na odstranitve nekdanjih tovarišev iz CK KP SZ?

Pesimizem, kritika, skrb za prebivanje na zemlji, vrednost in smisel življenja zaradi življenja samega

Konstruiranje resničnosti, kdo odloča o tem, kaj je navzoče v simbolni prezentaciji (kdo ima pravico do glasu).

Stanka Hrastelj: druga zbirka *Gospod, nekaj imamo za vas, 2009*

Nelagodne, tabuizirane teme: bolezen, umiranje, samomor, ubijanje živali, odsotnost erosa, umetniških in religioznih vrednosti, sovraštvo, slepilni videzi in fetiši.

Nasproti nihilizmu, absurdu išče okruške smisla:
vsakdanje življenje, prijateljstvo, družinski odnosi, lokalne vrednosti.

Poezija moje države: recepcija slovenske umetnosti v drugih kulturnih okoljih, komunikacija med različnimi konteksti: razglašenost, variantnost, zgubljanje.

Umetnost so osebe, dejanja, telesa, artefakti za enkratno doživljanje.

Druženje z mladimi literati iz nekoč skupne države, zaznamovanost s skritimi ranami in brazgotinami; izpostavljanje, odprtost, medsebojno spoznavanje, ustvarjanje miru.

Zagreb glavni kolodvor krvava scena in zadrega: sobivanje z nekdanjimi sodržavljani, današnjimi sosedi. Zadrega, nesporazumi, spopadi med ljudmi, ki bi radi gojili prijateljstvo, a komunicirajo prek posrednikov, lakajev – stereotipi, politične fraze, sovraštvo.

Zagreb glavni kolodvor krvava scena in zadrega

vlak zavira gledam skozi okno
b. me je pričakal s svojim lakajem
stojita pod semaforjem

odprejo se vrata grem proti b.
loči naju še 5 komolcev
pomignem svojemu lakaju
pristopi s srebrnim pladnjem
nanj položim sporočilo *lepo te je videti*

odnese ga b. b. prebere se nasmehne
svojemu lakaju pokaže display dlančnika
on pritisne na daljinca
na semaforju se izpiše *i tebe je ljepo vidjeti*

napišem novo sporočilo
te lahko zdaj objamem? zložim ga
hočem ga položiti na srebrni pladenj

ne najdem lakaja kje je moj lakaj?
zagledam ga pretepa se
z nekim hrvaškim lakajem
zaradi piranskega zaliva dostopa
na odprto morje jedrskih odpadkov

udarci padajo izpadajo zobje
kaplje krvi kanejo n asfalt
boj se razplamti
zajame vse tire perone vse lakaje
udarci padajo kri kaplja

b. ne more vedeti
da ga želim objeti!

Primož Čučnik (7 zbirka, en izbor): 7. Kot dar, 2010

Mehko vdiranje nacionalističnih, rasističnih in ksenofobnih idej v posameznikovo zasebnost. Globalni kapitalistični liberalizem: zloraba demokratičnih temeljev, razvrednotenje lokalnega in osebnega, urbanizacija in marginalizacija podeželja, prevlada racionalnega uma, potlačitev otroštva, igrivosti; uničevanje, trpljenje, begunci, izseljenci, delavci na črno.

Moje hortenzije

Poezija kot participacija v skupnem — jeziku, narodu, državi.

Jezik je notranje razslojen, prostorsko varianten, kljub težnji po svobodi proizvaja nesporazume.

Slovenci še nismo dosegli evropskosti, ne obvladamo misterija države in civilne družbe.

Tega so krive stare strukture, ki preprečujejo, da bi s svojimi „signali“ in „oddajniki“ zaobsegli večji simbolni (in medijski) prostor.

Morda je država kot „lepilo“ posameznikov le slepilo (besedna igra).

Manipulirajo nas z govori o državi in proslavljanjem novih vlad.

Zato nismo individuumi, ki bi skrbeli vsak za svoje hortenzije (področje=vrt, kulturo, vrednote, življenje, poklic, interese).

Skupni jezik nas ne lepi, ampak lomi: mit „lepega jezika“ deluje zagatno, ne spodbuja ustvarjalnosti, ampak zaskrbljenost, strah, togost.

Usmeritev v poosamosvojitvene primanjkljaje: sproščena, ustvarjalna civilna družba, razvijanje posameznikovih izraznih potencialov.

Dejan Koban (3 zbirke): 2. *Razporeditve*, 2013

alternativna pesniška scena mladih (KUD Kentaver, Mlade rime v Menzi pri koritu na Metelkovi)

Protestniška drža ameriškega beatnika Allana Ginsberga za oceno sedanjega družbenega in duhovnega stanja pri nas:

ni več vetra, ogenj je brez toplote, sonce posije le trikrat na leto.

Ljudje se poznajo, a živijo vsak zase, zavistni in neobčutljivi.

Uspevajo tatovi, privilegirani otroci, tisti, ki trepljajo in ližejo.

»okornost nas goni
v samopomilovanje
okornost reže
vznemirljivost iz nas
hrošči so poselili jezik
ki ga govorimo
lepijo slino
na okorela čutila.«

Govor v imenu prikrajšanih brez glasu: otrok, mladih, žensk, obrobnežev, izbrisanih, brezposelnih, obupanih.

Mrtve avantgarde, zato odrekanje sklicevanju na „očeta“, tj. Šalamuna, subjekt potrebuje sestro in gozd: preprostost, prvinskost, telesnost, eros.

Upor tišini s pesniškim glasom v okviru prevladujočega potrošništva, nizkega okusa, domačijstva (turbofolka):

»novi primitivizem
nas je prijel za roko
in zdaj že dvajset let
neprestano plešemo polko«

Taja Kramberger (11 zbirk) (pesnica in znanstvenica z doktoratom iz antropologije):

10. Zbirka **Z roba klifa, 2011**

Najhujše sramotenje na račun naroda (posameznikov, odločevalcev) in države.

Analitične in čustveno nabite pesmi

dokumenti odzivov na ukinitev njenega delovnega mesta asistentke na Fakulteti za humanistične študije v Kopru.

Globinsko razočaranje nad Slovenijo: politično zmanipulirani akademiki in pesniki.

Poezija nagrajevanih pesnikov je sterilna, odtrgana od življenja, brezбриžna do trpljenja odpuščenih delavcev, razširjali laži o govoreči.

Neumnost, goljufanje, zadrtoost, spletkarjenje, obrekovanje so preslikani na fiktivno deželo Omertanijo.

Kdo so ljudje v moji deželi in kje je moja dežela v razdelku **Slaba vidljivost**: sektaštvo, bolezen, praznina, patologija, neizvirnost.

Pesmi odhoda napovedujejo eksil, ne pa tudi konec vere v transformativno moč poezije, ki podaja roko.

Briljantni um, izjemna erudicija, doslednost, poštenost, dostojanstvo, altruizem .

V bralcu sproža občutljivost in pozornost na tiste, ki so krivi za sramoto in izselitev pesnice

KDO STE? (Iz razdelka Slaba vidljivost)

III

Kaj si, kje si
moja dežela.

Dežela *moja*,
mislim,
da ne obstajaš.

Da ne obstajaš
nič bolj od
Indije Koromandije.

Pecelj
brez
jabolka.

Kulisa, ki
te ponazarja,
je padla.

Kdo te potrebuje takšno –
nelogično, nabreklo, varljivo?
Fabrikant. Interpolacija.

Povej mi,
neobstoječa dežela,
kaj je mojega v tebi
in kaj je tvojega v meni?

Da bom
laže izvedla
delitev.

Sklep:

Vraččenost v svoj jezik, zgodovino in domači prostor (državo).

Starejši pesniki : zgrožen in pretresen odziv na družbeno nesvobodo in negativne mentalne vzorce,

mlajši: kritična distanca do globalnih razmer, skrb za slovensko ustvarjalnost, podpora suverenosti nacije z avtentičnim pesniškim glasom.